

HATÁRSZÉLI

POLITIKAI HETILAP

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL 7 ÓRAKOR.

Felelős szerkesztő:
MAGYAR BÁLINT.

Társzerkesztő:
RÁCZ PÁL.

Szerkesztőség: Rákóczy-ucca 3. sz. Kiadóhivatal: Teleky-ucca 5. sz.

ELŐFIZETÉSI ÁR
helyben hához szállítva, vidékre postán küldve:
Egész évre 16 K | Negyedévre 4 K.
Félévre 8 K | Egyes szám 30 f
Külföldi előfizetéseknél a postabér megtérítését kérjük
Hirdetések díjazásá szorint. — Nyilttér soronkín 80 f.
A nyilttéri és hirdetési díjak előre fizetendők.
TELEFON SZ: 87.

UJSÁG

SZILÁNKOK.

VIGASZTALAN és bűnös tehetetlenségben mutatkozik a világ előtt a magyar politika. Soha ilyen szálanalmasan szegénynek, ennyire gondolatlanoknak, ennyire vaknak, süketnek és lelketlennek nem láttuk. Szegény és fájdalom látni az u. n. magyar politikusokat, kik önmaguk jelentetlenségének sivatagában eltévelyedve bolyonganak. Korlátoitóságuk csorba bugylijával közjogi szörszálakat hasogatnak, frázisok dőgeibe próbálnak szalmazsálon új életet fujni, az öszvér makacsságával vetik meg lábukat a föld forgása ellen s hiszik, hogy meg tudják állítani a világ forgását stb. stb. Így irt egy igen elterjedt magyar újság 1918. okt. 9-én, tehát pont három hónappal ezelőtt. Taposoltunk neki és igaznak találtuk. Hát amikor a következő részlethez jutottunk: A sárban több a szárnyalás, mint a magyar politikában, mert a parlament többsége nem az ország népének képviselője, hanem egy csunya kalanddal összetoborzott társaság s a vezető politikusok régen elkopott, hitelvesztett, elv nélküli egyének. — Így irtak és így gondolkoztak akkor... az akkori politikusokról. És akik akkor újak, megváltók voltak, most már azokat szidják ugyanolyan szóval. Hát olyan rohamosan nőttünk egyszerre mesebeli csodás lényekké, vagy olyan gyorsan járták le csak három hónappal ezelőtt a csodásoknak állított hős lények? . . . Hát nem volt, nem lehetett megállás, össze kellett törnünk, szét kellett oszlanunk, meg kellett tagadnia testvért a testvérenek, meg kellett tagadnunk egymásban azt is, ami jó? Mindig úgy tartottuk, hogy: megértéssel. Mások azt mondták: megvetéssel. Megvetéssel, kivetéssel mindazoknak, akik nem radikálisok, nem szociáldemokraták! — Mi azt tartottuk: a szellem vérenek keverésére van szükség, hogy Magyarországból igazi munkás, erős, független Magyarország legyen. Nem vagyunk annyian, hogy egymást büntetlenül pusztíthatnók. Mások történt és most olyan szörnyek titik fel fejüket, akik a régi, de jó magyar hazafiak elűzésével eljlesztésével támadt részen jelenhettek csak meg! Talán még sikerülne a réseket betönni! Talán mégsem veszett el minden . . .

KIRAKATBIZTOSÍTÓK-nak nevezte Jászi Oszkár miniszter, a radikálisok vezére, azokat a meggazdagodott, különösen a háboru vérén, husán jaggatásán és retentő sebein meggazdagodott üzérkedőket, akik ma tömegesen jelentkeznek a legradikálisabb elvek zászlója alá. Azt hiszik ezek a harárcsolt vagyontifeltők, hogy ősi metódus szerint csak a „céget“ kell átfesteni és aztán minden marad a régiben. Azt hiszik, hogy ma is csak jelszavak röpködnek a levegőben, mint a régi képviselőválasztások előtt, aztán ha mindenki megkapta a maga porció pálinkáját, az egész állami werkl megint sipolhat a régi unos-unott hangokon . . . Nem ugy laktestvéreink ebben az agyonzenvedett országban! Ma minden becsületes és jóhiszemű ember egy jobb és igazságosabb jövő építésén fáradozik. Ma nem elég a céget csak kívülről átfesteni,

vagy egy kokárdát feltűzni. Amugy is szörösen kilóg a lóláb. Mi lényeges és tényleges átalakulást akarunk. Ezért óva intünk mi is minden haladó pártot ezektől a „kirakatbiztosítók“-tól. Tartozzanak bármely párthoz. Minden forradalmi átalakulás kaósszal is jár, és stréberék és önző célt hajhászók ellen nincs elegendő lakat. De eljön a tiszta, a becsületes korszak is. Amikor csak egy uralkodik majd: maga a szintiszta a gyakorlati valóságga erősödött — eszme!

Ungvár.

Ez a cím ma sokat jelent nekünk. Mindent jelent. Jelenti a multunkat és jövőnket és jelenti a má, amelyre aggódva vártunk tegnap és jelenti a holnapot, amelyre aggódással gondolunk ma . . .

Ungvár . . . Kárpátalji kis magyar város egy nehézkesen terjedő kultúra legelső állomása. A mi bölcsőnk, mindennapi kenyerünk adója, vagyónk és szegénységünk, reményünk és boldogulásunk, örömrünk és sok-sok bánatunk, családunk és fészünk, sirunk és temetőnk . . .

Elvágva a nagy világtól, elszakítva a nemzet testétől, körülöttünk tombol a világesemények tengeráradata. Sziget vagyunk, az a senki szigete, amelyért élni sokan akarának, de meghalni csak mi, egyedül mi tudnánk . . .

Ungvár . . . Uccáin történelmi ősök felzaklatott szellemei suhannak át és halálhideg kezöket a szívünkre helyezik.

Minden a multé itt és semmisen akar az ilyen jövője lenni. Idegen világba tévedt szellemeink hevesen dobogó szivet találnak bordáink alatt és azt hiszik, hogy ez a dobogás ősi vért hajt gigászi tetekre . . .

Pedig nem! Ez a dobogás csupán Ungvárért van, Ungvár sorsáért, amely sors ma olyan nagyon közös, olyan nagyon terhes és olyan nagyon bizonytalan.

A kétségbeesés fantomja azonban tartsa távol magát tőlünk. Legyen helyén az eszünk és emberi bizalommal nézzünk az embertársaink által csinált események elé.

Mindnyáján emberek vagyunk. Isten egyenlő teremtményei, egy forró vérfürdőből kikerült szomorú szemű, de sokat tapasztalt és sokat okult nemzet közösen küzködő fiai.

Ha becsület és igazság van, nekünk mindenki előtt becsületünk és mindenkiel szemben igazságunk lesz.

A népek kavargodásának nagy jelenetében kézenfogva álljunk.

Ungvár a mi kis csendes pátriánk, becsületes iparával és szolid kereskedelmével nem szolgált rá semmiféle bűnhődésre.

Híába jönnek fegyveres népek hozzánk, a mi védtelenségünk is imponálabb minden fegyveren nyugvó tekintélynél. Mert Ungváron, a mi kis, sokat szenvedett városunkban mindig rend, mindig fegyelem és mindig szabadság volt.

Az első kettőnek fenntartása minden nép kötelessége, hogy a harmadiknak jogától meg ne fosztassék.

Szabadok voltunk, szabadok vagyunk és szabadok akarunk maradni.

A népek önrendelkezési jogát nem tartjuk hazug frázisnak. Hisszük, hogy a megszálló csehszlovákok sem tartják annak és Ungváron minden nép, minden nemzet szabad lesz, legyen az magyar, ruszin, vagy tót, mert szuronyokon békét fenntartani nem sokáig lehet, kulturát teremteni pedig sohase . . .

Ungvárnak pedig szabadság és kultúra kell. Aki ezt biztosítja, az mindig csak jó barátunk lehet, barátra pedig ha valamikor szükségünk volt, most különösen szükségünk van!

Ungvár népe! Légy szives és vendégszerető! Vezessen minden tetteiben az emberbaráti szeretet! Segítsd a gyámoltalant és szűkölködőt, mert ez a hely, az ősi várdomb árnyékában, nem csupán lakóhelyed, nem csupán a mának ideiglenes hajléka, hanem az a szűkebb hazád, ahol a nagy költő örök értékű szavai szerint most már igazán „élned, halnod kell“ . . .

Ungvár . . . A zöld vizű Ung medrében fürdik meg képed napról-napra, mintha az élet vize volna, amelybe a nagy Petőfi Sándor János vitéze dobja a meghervadt rózsát . . .

Ungvár! Neked élned kell. Nagynak és virulóknak kell lenned, mert rászolgáltál arra, hogy viruló és nagy legyél! . . . rp.—

— A cseh megszállás. A cseh megszállással kapcsolatban, amely ma d. u. 2 óra-
kor megtörténik, a vármegye és a város képviselőiben Bánóczy Béla vm. főjegyző, mint alispánhelyettes, Berzeviczy István polgármester és dr. Szöke Andor városi főorvos, mint tolmács mentek ki egy automobilon Szobránczra, hogy az éppen akkor odaérkező cseh csapatok parancsnokával, egy olasz ezredessel, a megszállás módozatairól tárgyalhassanak. Értesülésünk szerint 1200 főből és 60 tiszttől álló olasz egyenruhás reguláris csapat szállja meg a várost. A fosztogatokkal szemben szigorúan lesznek és az ilyen vétségeket minden esetben halállal büntetik. Bővebb felvilágosítást a falragaszok nyújtanak.

Dolgozni!

Az emberek között féltelmetesen elharapózt a tétlenség. Akik a frontról jöttek, azt mondják, nekik pihenniük kell, akik itthon vannak azok a zavarosban akarnak halászni és ezért kerülnek a munkát. Pedig munkaalkalom volna elég. Hiszen még a terményeknek jórésze is sok helyütt a határban van, amik horribilis értéket képviselnek. Azután a háboruban tönkrement értékeket is pótolni kell, mert az anyag mindenből nagyon kifogyott. Sem export, sem import nem volt a négy és fél év alatt, ami sok szükségleti cikk nélkülözésére vezetett. Szóval munkaalkalom van elég, munka is van bőven, csak nincs aki dolgozzon.

A forradalomnak ép az volt a jelszava, hogy mindenki csak a saját munkája gyümölcsét élvezze! Főlséges jelszó, de hogyan arathat az, aki nem vetett, hogyan vár jutalmat az, aki tétlenkedik? A demokratizálódás nem tétlenséget jelent! Sőt: mindenkinek dolgoznia kell. Nemcsak a saját, de főként a nemzet érdekét szolgálja, aki dolgozik. Miből fogja a tétlen ember családját eltartani? A dolgozástól sehol sem fizetik, inkább mindenütt — ostorozzák, családját dobja az inség karjaiba az, aki most nem dolgozik, amikor első és főkéllék a munka. Nemzetünket, hazánkat csak úgy szabadíthatjuk ki szomorú helyzetéből, ha fokozott erővel dolgozunk. Amikor hazánkért dolgozunk, tulajdokaiban a magunk sorsát javítjuk, mert az egyén sorsa közös a haza sorsával, mint fény az árnyékkal. Ha nem sít a nap, nincs fényesség, nincs árnyék. Ha nem dolgozunk: nincs élelem, nincs ruha, nincs cipő nincs semmi. Semmiből pedig sem a hazát, sem magunkat nem tudjuk fenntartani.

Csak dolgozó emberekre van szüksége a hazának. Aki még most is henyél, az gyalázatos ember, árulója az országnak, a legdrágább bűntetést érdemli. Elmúlt az az idő, amikor a tétlenség is jövedelmezett. Most csak egy jelszó van: mindenki csak saját munkája gyümölcsét élvezze! Dolgozni, dolgozni!

— **Uj Irodalmi Társaság.** A ruszin néptanács legutóbbi gyűlésén elhatározta egy irodalmi társaság megalakítását, melynek címe: Duchnovits Irodalmi Társaság lesz. Az alapszabályok kidolgozására Volosin Agoston képezdel igazgatót kérték fel.

T Á R C A.

A mi tavaszunk.

(Ifjúkori verseimből.)

Ketten jártunk a tavaszban
s játszottunk a verőfényes
napsugáron . . .
Nem hittük, hogy elhervadhat,
hogy elmulhat annyi rózsá,
annyi álom . . .

És mily hamar éjszaka van.
Verőfényes világunknak
vége, vége . . .
A sötétben elbolyongva,
botorkálunk jégbe, fagyba,
a nagy éjbe . . .

És úgy érzem, hogy a rideg
éjszakában, hómezőkön
magam járok,
s lábaimnál ott hevernek
szerelmünk szép tavaszából
— a virágok . . .

Rácz Pál.

Az újév, a feleségem és én . . .

— Fiam — szólj hozzám a feleségem Szilveszter estéjén, — holnap újév van és nekem pénz kell.

— Ez nem újság, neked akkor is pénz kell, amikor nincs újév.

A feloszlott Vöröskereszt köréből.

Amint már jeleztük, a magyar Vöröskereszt Egyesület ungmegyei fiókja feloszlott. E fiókegylet a háború alatt mindig és mindenki által egyhangulag elismert nagy buzgósággal, fáradhatatlan és kitartó munkával járult meggyékben és városunkban a testi és lelki sebek gyógyításához. Mi annak idején hosszabb cikkekben is gyakran beszámoltunk áldásos működéséről, amely beszámolóik alkalmával majdnem mindig ugyanazok neveit emlegettük. Dr. *Novák* Endre elnök, *Lőrinczy* Jenőné és *Virányi* Sándorné női társelnökök, *Volosin* Agostonné, *Gasparik* Pálné, *Volosin* Agoston, *Gasparik* Pál, *Fülöp* Árpádné valóban a legelismérésre méltóbb, elévülhetetlen érdemeket szereztek a Vöröskereszt Egyesület Ungmegiei Fiókja kórházának vezetésére, ionntartására körül. De különösen meg kell említeni *Gulovics* Tivadar főgimnáziumi tanárról, aki kezdettől végig a titkári teendőket látta el, de olyan rátermettséggel, odaadással, tudással, mintha már kezdettől ezt jelölte volna ki egyedüli céljának, mintha egész életén át erre készült volna és ezt tette volna. Nem csoda, ha a „titkár” név rajta maradt. Ugy kell ezt vennie, és mi úgy értelmezzük, mintha a régi világban a legmagasabb kitüntetés kapcsán a legmagasabb címet kapta volna. — A Fiókegylet kórháza feloszolván az elnökség, a konyha és egyéb berendezését eladóvá tette, hogy az esetleg mutatkozó passzívát fizethesse. — A kamarai készlet a keresztény és izraelita népkonyháknak, és néhány nevelőintézetnek jutott. A fennmaradtott a városi kórház vette meg. A meglevő ágynemű és fehérnemű a Patronage Egyesületnek, a róm. kath. Fiúinternátusnak, Tanítóképzőnek, Árvalánynevelő intézetnek és a Szent-Bazilrendi fiúnevelőintézetnek jutott a Választmány által később megállapítandó áron. A konyhai felszerelést (takaréktűzhely, edények, asztal, evőeszközök) ugyancsak a választmány által később megállapítandó áron a keresztény népkonyha és a szeptemberben megnyílt ungvári róm. kath. fiúinternátus vette meg. Ezen tárgyak átadása képezte az elnökségnek a vöröskereszt-egylet fiókjának volt kórházában utolsó munkáját. Meghatottan nézték az elosztást . . . mint akik temetnek, mint akik költözhetnek . . . A vöröskereszt kórháznak még ebben a meghalásában is volt lélek, volt szépség és bár ez egy barakki felosztás mellett semmi, mégis följegyeztük, mint bizonyítékot annak, hogy a vöröskereszt kórházat elelőlt végig az áldozatkészség és odaadó szeretet vezette.

— Ne tréfálg; az újévi ajándékokra kell a pénz. pénzeslevélhordónak, a csomagkihordónak, a közönséges levélpóstásnak, a házmesternek, a szemetesnek, a lámpagyújtogatónak, a kéményseprőnek, a hólapátolónak, az újsághordónak, a divatárusnőm kifizetőlányának, a páholynyitogatónak, a torony gombaranyozónak, a . . .

— Elég, elég! Nem adok!
— Mi az, hogy nem adok?
— Csak úgy egyszerűen nem adok! Meg is mondom miért!
— Erre igazán kíváncsi vagyok.
— Mindjárt nem leszel kíváncsi. Nem adok, mert nincs.

— Ugyan ne izetlenkedjél! Az a néhány korona . . .

— Talán néhány százat akartál mondani. Mert annyi kell! Figyelj csak! Amikor még nem volt háború, 5 koronát adtál a házmesternének, ötöt a pénzeslevélhordónak, ötöt az újsághordónak, tizet a páholynyitogató nőnek . . . a többinek mondjuk fejenként kettőt . . . Az kettő 40—50 koronát. Akkor egy hizott libának 10 korona volt az ára, a harisnya párja 50 fillér . . . Ma egy hizott liba 200 korona, egy pár legdurvább harisnya 25 korona. Ebből az következik, hogy ma nem adhatok 5 koronát a házmesternének, mert a fejéhez csapja, de még tizet sem. Neki ma is egy fél liba ára kell, mint hajdan. Ez 100 korona. Számítsd ki, mennyire rug ez, ha mindenkinek adunk.

— Már pedig adnunk kell!
— Már pedig nem kell adnunk. És nem is adok . . . Inkább efelejtem a borraalót, sem mint smucig legyek.

Megjegyzések.

A forradalmi idők első mámore mindent el akart sptörni a föld színéről. Uj világot akart teremteni egy csapásra, miután a régít romba döntötte. A régi világ megbélyegzett sok *bűnöse* között a hatósági személyek állottak homloktérben, mert a diadalittas forradalmi hangulat bennük látta megtestesítve a sok visszaélést és bennük kereste az átszenvedett ezernyi sok baj forrását.

Az igazság tényleg az, hogy a bűnös rendszer, amely az ország egész igazgatását áthatotta, minden elégtelent szívet ellenük hangolt. Nem is lehetett ez másképpen, amikor a mindenféle jegy és utalványozásnak a hatóságra való halmazásával boltoissá tették a közhivatalnokokat, akiknek azonban nem juttattak annyit a portékából amennyivel a háborus idők alatt felszaporodott igényeket kielégíthesse. Így azután felmerült az a vád is, hogy a tisztviselő kedvez itt, kedvez ott, természetesen a szóbeszéd szerint annak, akinek valamiből nem jutott s nem törődik azzal, aki anyag hiány miatt valamiből nem részesülhetett. Pedig ha előfordult ilyen dolog, az nem az ő rovására írható hanem inkább annak tudandó be, hogy az élelmesebbek, kapszabb természetűek a kevésbbé élelmesekek elől elharácsolták a rendelkezésre álló csekély portékát.

Az ember természeténél fogva elégedetlen s tapasztalás szerint soha nem részesülhet annyiban, hacsak minden baját nem orvosolják, hogy azt mondassa, nincs egyébb kívánni valója. S ha ki nem elégülhet a kívánsága, az okozót abban látja, aki a dolgát intézi. Ha kereskedő az, ellene fordul az ellenszerve, ha hivatalnok, az ellen. Nincs a földnek olyan embere, aki az elégedetlenkedőket közmegelegedéssel megnyugtathatná a közeljövőben bármely becsületes és lelkiismeretes intézkedésével is.

E tekintetben csak egy mód lehetne csak célravezető. Visszaadni az ipart és kereskedelmét saját magának, hadd járhasson a maga lábán, próbáljon újra megszületni, szabadon venni adni és a hatóság ne gondolna semmi egyébre, mint egyedül arra, hogy a háború uszoraája letöréssék, vagy legalább kellő korlátok közé szoríttassék.

Adakozzunk a keresztény és izraelita NÉPKONYHÁK javára.

— Akkor én elutazom és két hétig haza nem jövök.

— Megteheted, de nem szükséges! Van egy jó ötletem.

— A te ötleteid . . .

— Igenis, az én ötleteim. Engem a forradalom segít ki. A forradalom máról holnapra egyenlővé tette az embereket és sértés, ha egyik a másiknak borraalót ad. Csak hadd jöjjön az a kéményseprőinas! Majd szépen parolát ütök a szurtos tenyerébe és bevezetem a szalomba . . .! Leültetem . . .

Az én selyem garnitúrámra ?

— Hát nem vezetem a szalomba, hanem a konyhában ültetem le és megkérdem, hogyan szolgál a becsés egészsége. A többivel is végzek. Legfeljebb a házmesternővel tesztek kivételt, mert ez nagyon sokat kellemetlenkedhetik. De pénzt neki sem adok, hanem meghívom uszonára. Kifizetem egy csésze teával. Amilyen hü, még boldog is lesz és egész éven át a kedvünkbe jár. Még az aszfaltot is fellocsolja nyáron az ablakunk előtt.

— Hát a páholynyitogatóval mit kezdesz ?

— Az ő számára is van receptem. Holnapután kapjuk a Médit hirdanszort. Felajánlom a családjá részére a páholyunkat. Mi ugyse menénk el s ő boldog lesz . . .

— Nem is tudtam, hogy olyan okos ember vagy.

— Mondtam mindig, de nem hitted. Ezentul elhiszed. És most menjünk Szilveszterezni a kávéházba. Ma pezsgőzni akarok. PI PI.

által, hogy elterelődik a közönség ellenszenvé attól a hivatalnoktól, amely éppen az ilyen irányú foglalkozása miatt képtelen a tulajdonképeni hivatalos teendői becsületes ellátására.

A háborús életrend a közhivatalnokot állította a közelítés vezetőjéül. A mennyire jó lett volna ez a kellő szervezettség mellett, épen ugy esődött mondott nélküle s magát a publikumot ahhoz szoktatta hozzá, hogy mindent a szájába varjon.

Ezt megszüntetni csak a szabad ipar és kereskedelem visszaállításával lehet, mert így tudják csak befejezni egymás ellen indított harcukat azok az osztályok, amelyek most ádáz agyarkodással gyűlölik egymást s gyűlölik közösen azt a hatóságot, amelyben mindnyájuk közös ellenségét látják. (V.)

UJDONSÁGOK.

Gyerekek!

Pöttöm kicsi fiúcskák, rövid szoknyás lányocskák, vár az iskola. Gyertek szépen mindnyájan, elég volt a szabadságból, a játékból, az uccéból, meleg termék várnak rátok, no csak jöjjetek! Jó mamátok kézen fog majd, kenyeret tesz a táskába s úgy kísér az iskolába.

Mert játékból meg nem éltek, tanulás a ti munkátok, no csak gyertek, no csak gyertek tanítótok vár reátok . . .

— **Görögkatholikus olvasóinknak boldog új évet kívánunk.**

— **Kinevezés.** Papp Antal püspök Hrabár Konstantin ungtölgyesi h. lelkész ugyanoda lelkésszé s egyben a szerednyei kerület másod-esperesévé nevezte ki.

— **Kinevezések.** A munkácsi megyés püspök jubileuma alkalmából az egyházmegye szentszéki elnökeivé kinevezettek, Bacsinovics Tivadar, havasközi esperes lelkész, Csurgovics György sámgoyi esperes lelkész, Drohobeczky Bazil tiszaújfalvi esperes lelkész, Duliskovich Elek e. m. alapkezeiségi pénztáros, Fankovich Antal volóczi esperes lelkész, Fenczik Endre drugetházi esperes lelkész, Gebé Tivadar kajdánói lelkész, Dr. Grigássy Gyula ungvári teológiai tanár, Dr. Hadzsega Gyula ungvári teológiai tanár, Homicskó Jenő percesnyei esperes lelkész, Hrabár Leontin ungtölgyesi nyug. lelkész, Megéla Antal ny. tábori lelkész, Mikita Elek tiszbogdányi lelkész, Nyisztor János havasmezői esperes lelkész, Popovics Emil hosszamezői esperes lelkész, Pajkossy Antal b. sz. miklósi esperes lelkész, Sereghy János laborczfalvi esperes lelkész, Stefurószky István ároki lelkész, Takács Bazil ungvári papnevelőint. lelki igazgató, Talapkovics Bertalan nagylázi esperes lelkész. Tiszteletbeli Esperesekké kinevezettek: Boksz János lonkai lelkész, Csudáky Miklós falkusi, Danilovich István oroszlelki, Damjánovich Antal alszelistyei, Dudinszky Ákos szolyvai, Dudinszky Ervák oroszvégi, Egressy Mihály irhoczi, Flenykó János őrdarmai, Gorzó Jenő misziceai, Holovacs Elek beregleányfalvi, Hadzsega Dániel ölyvösi, Ivánics Elek vercezei, Kossey Titusz bedődházi, Kricsfalussy Viktor csománfalvi, Laurisín Ágoston makarjai, Lescsisin György szerednyei, Mikuláninecz Miklós ungesztenyési, Musztyánovics Gábor kovácsréti, Nizsalovszky Antal zugói, Papp József újdávidházi, Pásztélyi Gyula akarahói, Rakovszky Cirill berezneki, Sereghy Miron Endre beregkővesdi, Szabó Eraszt árdánházi, Szluk János z. vásárhelyi, Sztripszky Aladár sajkófalvi, Ujhelyi Irén gorondi, Zombory Kornél cerezkei lelkészek.

— **Kormánybiztos nélkül.** Dr. Legeza Pál kormánybiztos főispánt a kormány miniszteri tanácsossá s egyben a ruszin miniszteriumban a bel és igazságügyi ügyek előadó-jává nevezte ki. Ebből kifolyólag dr. Legeza Pál kormánybiztosi és főispáni állásáról lemondott.

— **Szülők figyelmébe.** Holnap azaz hétfőn az ungvári iskolák megnyílnak. Igyekeztek minden szülő gyermekét pontosan elküldeni, hogy a tanítás zavartalanul megkezdődhessen.

— **Áthelyezés.** Az ungvári m. á. v. osztálymérnökétől Müller Lajos mérnököt Budapestre helyezték át.

— **Halálozások.** Özv. Szniistsák Nándorné, Szül. Fröhlich Emma, Szniistsák Nándor főszolgabíró édesanyja f. hó 9-én Szobráncón 70 éves korában az Urban csendesen elhunyt. A meghalodogult a Kail, Kertész és Legeza családok f. hó 11-én délután kísérték Szobráncón a családi sirkertbe örök nyugalomra. — **Révész József** könyvkötő életének 51-ik, boldog házasságának 24-ik évében f. évi január hó 9-én elhunyt. Tegnap, január hó 11-én délután 2 óraker helyezett örök nyugalomra a kálváriai temető sirkertjébe. A közismert derék polgártársunk halála nagy részvétet keltett.

— **Az alispán nyugalomba megy.** Már a mult számunkban jeleztük, hogy Minay István, alispán szabadságra ment. Ez a szabadság azonban első lépése nyugalomba való vonulásának, amennyiben nyugdíjaztatása iránti kérvényét is benyújtotta.

— **Papp Antal püspök ünneplése.** Jan. 7-én volt 25 éve, hogy Papp Antal munkács-egyházmezei püspök pappá szenteltetett. Január 8-án mutatta be első szent miséjét a szatmármezei Fábjánháza község egyszerű templomában, ott kezdődött 25 évvel ezelőtt papi pályája, melyen 19 évet a püspöki irodában töltött, mint aulista, később titkár és irodavezető 6 évet pedig mint a munkács-egyházmezei püspöke. A jubiláló püspököt a káptalan, a gremiális papság, a róm. kath. hitközség és egyesületek, az izraelita hitközség, az ungmegyei zsidóság küldöttsége, a járásbírótság és a városi tisztikar küldöttséggel keresték fel és igazi szívből jövő szavakkal üdvözölték. A püspök az üdvözlétekért meghatva mondott köszönetet és annak a reményének adott kifejezést, hogy még jobb napok is fognak ránk virradni. Külön-külön is sokan gratuláltak -- szóval és írásban -- a köszönetet álló püspöknek, első sorban egy igazán meleg hangú levélben Dr. Boromisza Tibor szatmári püspök is.

— **A barakkok elárverezése.** A mult hónap egész folyamán árverezésektől volt hangos a város környéke. Az előbb poton pénzem kelő barakképületek több elég borsos áron kerültek magán kezekbe, mivel a vevők egymás ellen verték fel az árakat. A barakkörházban lévő anyagokat is nagyobbára falusiak és kereskedők vásárolták össze szintén poton pénzem. Érdeklődünk utána, hogy kaphatna-e ezekből a város közönsége, ha valaki egy két darabot akarna venni. Az egyik kereskedő lakonikusán jelentette ki: „most nem eladó.“ Természetes dolog most nem tudná kétezer percentes haszonnal eladni azokat a fürdőkádadakat, vagy egyéb holmikat. Majd később igen. Kérjük a városi hatóság beleavatkozását ezekben az üzletekbe, hogy a közönség igényei is kielégíthessenek.

— **A Kath. Legényegylet** a mult vasárnapon megkezdte téli vasárnap délutáni előadásainak sorozatát. Ez alkalommal Magyar Bálint elnök szociális felfogásokat magyarázott a szép számban összegyűlt tagoknak és vendégeknek. Az előadást szórakoztató programmal előzték meg és követték. Színr került a *Honvéd szíve* című egy felvonásos, a *Haragos menyecske* című páros jelenet, azon kívül énekszámok is voltak, amelyeket *windt* S. tag adott elő cigányzene mellett, igazán nem mindennapi hatással. A *Honvéd szívének* nagyon ügyes szereplői voltak: Tamás Endre, Dudás Erzsike, Kovácsik Jolán, Pietenyik József és Fuschs I. A páros jelenet előadásával Horosz Margitta és Tamás Endre arattak nagyon szép sikert. A legközelebbi ilyen előadás f. hó 19-én d. u. 4 óraker lesz, amelyre elsősorban a tagok, azután azoknak hozzátartozói, mint vendégek hivatalosak.

— **Január 13.** Ez a szám egykor a világtörténelemnek fontos terminusa lesz. Ezen a napon kezdődnek meg ugyanis az előzetes béketárgyalások, hogy január 18-án aztán a tényleges béketárgyalásokba foghassanak bele. Január 13-ika tehát az a nap, amikor a békéről, a mindannyi-

unktól annyira óhajtott boldog békéről hivatalosan is tárgyalni fognak. Nem tudjuk még, hogy mit hoznak ránk a világsemmények, de erősen hiszünk, hogy az a béke, amelyért mindenünket odaadtuk, igazságos lesz és nem az a talaj lesz, amelybe egy eljövendő háború magvát vetik el a világ mai hatalmasságai. Elég volt a vérből, a könyvből, az özvegyekből és árvákból, elég a bönákból, vakokból, sántákból, legyenek a népek végre az önmagukéi és ne pedig világpolitikát kotyvasztó hatalmi célokért törtető uralkodó elemeké, akiknek a népek, a nemzetek, csak apró eszközök voltak kised játékaik elkészítésére.

— **A katonai ruharaktár kirablása.** A katonai ruharaktár kirablása pénteken déltájban kezdődött. Előbb a katonaság nyomult be a raktár épületbe, majd később a falusiak tizezei lépték el a raktár környékét és zajdába vagy pokrócokba gyömöszölve vitték el a rablott holmit. A kép egyben elszomorító és megdöbbentő volt. A városból odavetődő jobb érzesű emberek szemébe köny gyült, a közvagyon pusztulásának látván, amelyet a falusi nép állati mohósággal szedett össze és gázolt keresztül vele a tömeg ezerein. A pusztulásnak és pusztításnak ez a méreteiben hatalmas kitérőse kiáltó példája volt az új eszméket és elveket meg nem értő nép jogi felfogásának. Az állam vagyonát addig sem tartotta valami nagy tiszteletben a nép, most azonban egyenesen a magáénak vallva minden szégyenérzet nélkül szedi össze és hordja el az értékeket. Azt mondják, hogy ez a vég kezdete és az optimizmust badarságnak minősítik. Sajnos, ha így van, de így van . . .

— **Az antálóczi vasút ügye.** A hadügyi kormány tudvalevőleg megvételre ajánlotta Ungvár városának az antálóczi iparvasutat a hozzá tartozó 130 ezer ürméter fával és mintegy huszonnyalc holdnyi kőbányával és kötörövel együtt A város pénzügyi bizottsága alapos tárgyalás után arra az állápontra helyezkedett, hogy a mostani viszonyok között a város nem mellet bele milliós üzletet kötésébe és kijelentette, hogy nem hajlandó átvenni az iparvasutat, mivel sem az anyagokat, sem pedig a 36 kilométeres pályát nem volna módjában megőrizni és biztos eredmény felhasználni. De mivel Ungvár városának mégis csak érdeke, hogy ennek az iparvasutnak minden előnyt élvezhessen, egy érdekeltség alakult a város tekintélyesebb pénzembereiből, amely érdekeltség hajlandó volna a várossal szerződéses viszonyba lépni és a város által átvett antálóczi vasutat üzembe helyezve, a nagy mennyiségű tüzi és épületfát kitermelni és Ungvárra leszállítani. Ilyenformán a városnak nemcsak előnye, de a haszonrészesedésből tekintélyes jövedelme lenne, holott kiadása és rizikója semmi. A pénteken délután 1/4 óraker tartott nagy nyilvános értekezleten elfogadták ezt az ajánlatot és így az antálóczi iparvasut vajudó ügye örövendes dűlőre jutott.

— **Jubileum.** A „Gömör-Kishont“ című lapársunk a mult héten lett negyven éves. A vidéki hírlapirodalomban ezt a szép kort megért lapársunkat szívből üdvözöljük.

— **A Nemzetközi Szociáldemokrata párt** ungvári szervezete pénteken este tartott közgyűlésen a következő pártvezetőséget választotta meg: Galamb Ferenc, Kemenci Károly, Michalics János, Tóth Bárdi Ferenc, Barta József, Bánó József, Braunfeld Mór, Farkas József, Dr. Gáti József, Géri János, Hornyák Sándor, Horváth István, Dr. Mandel Mór, Muha József, Németh Imre, Novics Mátyás, Nyilas Vince, Dr. Szőke Andor.

— **A tanerők helyzete.** A késedelmes utalványozás és előállott pénzhány nagy válságba sodorta az ungvári és vidéki tanerők egy tekintélyes részét, amennyiben se mult évi gyorssegélyt, se az újabban engedélyezett drágasági segélyt, sőt nagyon sokan még a három havii fizetésüket sem kapták meg. Ilyenformán száz és száz tanár és tanító néz a legnagyobb nélkülözések elé.

— **A selmeczbányai főiskola,** amelyért Ungvár is lépéseket tett, mint velünk közlik, február 1-től Miskolcra kerül. A tárgyalások már

meg is kezdődtek, mely szerint a város a Rudóif laktanyát alakítatná át erre a célra, tekintettel arra, hogy a főiskolának ez idő szerint 500—700 hallgatója van.

— **Talposztás.** A mult héten talpot osztattak a város. Fejenként *tíz* dekát mértek minddekinek. Illetékes egyéntől nyert információink alapján közöljük, hogy a város annyi talpot veit át a katonaságtól, amelyből minden lakosra *harminc* dekagramm juthatott. Kérdezzük: mért osztottak csak *tíz* dekát? Hasonló kérdésünk van a tea és a szappanra vonatkozólag is. Kérdésünkre természetesen feleletet várunk.

— **A nevelő Munkások Ungmegyei Kamarájának** középiskolákban működő tagjai f. hó 9-én *Sabján* János elnöklele alatt a főgimnáziumban értekezletet tartottak, melyen megalkították a Kamara közép-foku iskolai szakosztályát. Megválasztották elnöknek, *Szilágyi* S. Aladár f. keresk. isk. igazgatót, előadóknak: *Csopey* Olga tanítónőképzőintézeti, *Dudánszky* István tanítónőképzőintézeti és *Hoffmann* Miksa főgimn. tanárokat; jegyzőnek *Kohányi* Ferenc f. keresk. isk. tanárt.

— **Fogy és növekszik.** Nyiregyházáról azt a szomorú hírt közlik, hogy fogy a város népe. Mi ellenben azt a szomorú hírt közölhetjük, hogy városunk népe számban növekedik. Azért szomorú ez a hír, mert galiciánerekről van szó, akiket egy miniszteri rendelet szerint ki kell innen toloncolni. No hát csak gyorsan, amíg nem késő.

— **Karcsava** egyszerre nevezetes faluvá nőtte ki magát. A már ismert „borspekuláció” után jan. 9-én még ez a nevezetesség is történt a faluban, hogy Holindunya András nevű legény az uccán hasba lőtte *Kedelszki* Ferenc nevű társát, akit halálos sebével az ungvári közkórházba szállítottak be. Haldoklik.

— **A Pénteki kaszárnyai harc** egyik áldozatát *Bodnár* Andrásnak hívják. Ördarmára való és onnan jött be egy kis ruha reményében. Súlyosan sebesült. Egymásik sebesült *Barát* Fe-

renc ungvári lakos, aki 11—12 között munkájából hazamenet nagy csoportosulást látott a kaszárnya mögött, maga is a tömeg közé vegyült és gépfegyverből súlyos sebesülést kapott. A harmadik *Fecské* Márja ungpéteri lakos, akinek jobb karját roncsolta össze egy gépfegyvergolyó. Mindhármát a városi közkórházban vették kezelés alá.

— **A „Békesség”** című hitvédő, társadalmi és közgazdasági hetilap újévi száma gazdag tartalommal és csinos kiállításban jelent meg. A görög katolikus magyar népnek e pártolásra méltó sajtóorgnumát *Iváncsó* Jenő Ödön szerkeszti, Nyirgyulajon.

— **Muszáj nevetni!** „Ujvári telefonál” a címe annak a legújabb kétoldalu tréfás hang-
lemeznek a kifűnő komikus föltűmluta önmagát, olyant nyujtott, amely e lemezhez fűzött óriási

várakozást teljes mértékben igazolja, szóval a legjobb hanglemmez-produkciót. A lemez pénzért nem kapható, csupán 6 db. lejátszott öreg lemezért szállítja *Wágner* „Hangszerkirály” Budapest, József-körút 15.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Érdeklődő. Csak jó verseket közlünk. Ezzel tartunk úgy a magunk nivójának, mint a versíró nevének. Hogy egyes versei mért nem jők és mért nem közölhetők, arra nincs terünk kiterjeszkedni. Mihelyt jóra akadunk ezután is szívesen közöljünk.

Csempészet. Az ügy mégis csak nem a nyilvánosság, hanem elsősorban a hatóságokhoz tartozik. Ha megengedi, áttesszük.

Lapkiadótulajdonos:

FÖLDESI GYULA

Muszáj nevetni!

„Ujvári telefonál”

a címe annak a legújabb tréfás, kétoldalu hanglemmeznek, melyet *Ujvári*, a közkezdvelt magyar éneklő komikus a Télikertből ad elő, hogy ez a kiváló,

népszerű komikus

az ő csodás tehetségével milyen elsőrangú produkát, azt a most megjelent lemezen a legfényesebben igazolja. E lemez

pénzért nem kapható, hanem csupán 6 darab használt, lejátszott lemez ellenében kizárólagos joggal

W Á G N E R

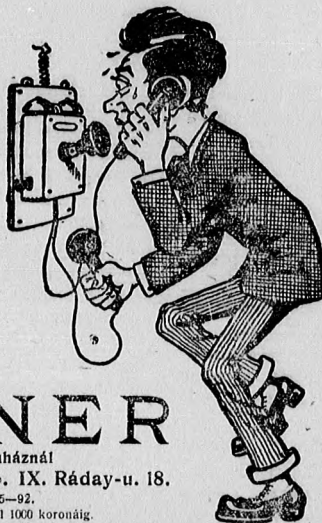
hangszernagyáruháznál

Budapest, József-körút 15. IX. Ráday-u. 18.

Telefon: József 35—92.

Beszélőgépek 200 koronától 1000 koronáig.

Fényképes, dalszóveges lemez- és hangszerárjegyzék ingyen.

kapható
bármily mennyiségben és
minőségben
Rólli
Mihálycs Sándor
kerégyártónál.
Árpádvezér-ucca.

FÖLDESI GYULA

KÖNYVNYOMDÁJA ÉS KÖNYVKÖTÉSZE, UNGVÁR.

Készít megrendelésre mindennemű nyomtatványokat u. m. meghívókat, eljegyzési és esketési kártyákat, rovatos kimutatókat, névjegyeket, zárszámolásokat, műveket, havi folyóiratokat, gyászjelentéseket, és körleveleket stb. :::

Jutányos árak.

Pontos és izléses mukáért felelőséget vállal.

Vállal könyvek, díszművek kötését s díszmunkák és parpartourák izléses előállítását.